

«Թում» եւ Մերժ Թանգյան

ՍԱՐՔԵՏԱՆ ԽԱՎԱՏԲՅԱՆ

Անցած կիրակի երկու արժանահիշատակ իրադարձություններ տեղի ունեցան Դայաստանում։ Այնքան արժանահիշատակ, որ թեկուզ երկու օր անցել է այդ իրադարձություններից, սակայն արձակուրդից վերադարձած «Ազգը» չի կարող շրջանցել դրանց նշանակությունը։ Այսպէս՝ Երեւանում, Դալբրյան 16 հասցեում, սփյուռքահայ բարեւաներ Սեբ և Սիլվա Սիմոնյանները հիմնարդեցին ստեղծարար տեխնոլոգիաների «Թումո» կենորնը, որի կայացումը Վար օրինակ է Դայաստանի գրեթար-բարեւաների համար այն առումն, թե ինչչեմ տեսք է Դայաստանի ու հայերի համար հեռանկարային բարեգործություն անել, որ այն Դայաստանի արագային առնչվի և ոչ թե կերպի-վերջանա տեղում՝ դաիի օսկին սրբաւարկու եւ առանց հեռագնա նոյասկի։ Եվ նոյն Սիմոնյանների նախաձեռնությամբ Երեւանում եւ «Թումոյի» տարածի բացօքյա իրադարակում տեղի ունեցավ աշխարհահեղակ System of a Down ռոբ-խմբի նենտրագի Սերժ Թանգարի համերգը, որին ներկա էին տասնակ հազարավոր երեւանցիներ։

Նախ դամենմ «Թումո» նախաձեռնության եւ նաև հիմնարդեցի

«Հուսով եմ, որ այստեղ, Թումանյանի այգում, մեղրի խոհեմ մի կաթիլը կառող է զինել այսօվա դատամիներին տեխնիկական եւ ստեղծարա հմտություններով՝ վաղվա հայաստան կերտելու համար։ Մի կաթիլ «Թումոն» կիառան մի օսպակ՝ դրական փոփոխությունների ոքայում»։ Այսինի իդք է ձեւակերպված «Թումոն» կենսորնի բացմանը ներկա հյուրերին բաժանված մի կաթիլ «Թումոնի» (մեղրի) փայտ շրջանակի վրա. մեղրը, հայտնի է, կաթիլ-կաթիլ է դառնում շրջանակ։

Stu Łq 2

ԱՆԿԱՆԽԱՏԵԱԿԵԼԻ ԻՐԱՎԻԺԴԱԿԱԿՆԵՐԻ ԹԵՏՖ ՀԵ ՍՄԵԱՏԵԼ

Ուսաւսան-Հայաստան զազաւարի Կրամանի համական սեփականաելու¹ ընկերության բաժնետուների մի մասի վաճառքից

Ուսասատանից Հայաստան մննող գազարարի Կրասանում գտնվող հաս-
վածի 25 տկնոսը վաճառելու այդ երկրի կառավարության մտադրությունը
անմիջապես մտահոգություններ է առաջացնում Հայաստանում: Դա հաս-
կանալի է, քանի որ այդ գազարարով ենի գազ ստանում Ուսասատանից, եւ
դրա ձեռքբերման ցանկության մասին հրադարակավ հայտարարել են նաև
աղբեցանական օնկերություններ: Սակայն այդ հեռանկարն ամենեւին
է ողբերական չէ, ինչու կարող է բվա առաջին հայացից:

Նախ՝ Ռուսաստան-Հյայստան գազարով զափի սրբաւ առաջ ուղացրից։ Նախ՝ Ռուսաստան սրբաւ է համալատասխան վճար՝ Տեղակիովով զափի 10 տոկոսի ժամանութեանը։ Դա ամրագրված է միջդետական համաձայնագրով, եւ այնուհետ չի կարող լինել, որ աղքածանական ընկերությունը ծեռի կրեթի զագաւարը եւ կրահարեցնի ռուսական զափի մուտքը Հյայստան։

Երկրորդ համբաւ վեցերու հայուսնեցին Վրաստանի դատաւոնական ներկայացուցիչները, վաճառքի և համալում Վրաստանի Նավթի և զազի միջազգային կորորդուացիայի, որին դատաւոնում է նաև Ռուսաստան-Հայաստան զառաւոր, այլ ոչ թե զազատարի բաժնետոնմեթի 25 տոկոսը:

Երրորդ եւ ամենակարեւոր հանգամանքը 25 տոկոսն է: Այսինքն՝ Վաճառվում է ոչ թե կորորդուացիան ընդհանրապես, այլ նոր բաժնետոնմեթի 25 տոկոսը միայն: Եթեւարաք, մնացած 75 տոկոսը մնում է Վրաստանի դետուացուցիչների համար և այս առաջարկը կատարված է առաջարկութեան մեջ:

թյան սեփականությունը, իսկ 25 տոկոսի վաճառքի ներդրումներ ներգրավվում են համար է արվում:

Սեկ այլ հարց է կարող է առաջանալ: Խըս եթե Վրաստանի կառավարությունը աղաքայում վաճառի բաժնետոնների մնացած մասը եւս: Այդ դեմքում նույնութեա հարկ չկա անկանխատեսելի իրավիճակների սպասելու: Բացի նրանից, որ դա իիշ հավանական է, բանի որ այդ կորորուցիայի մեջ են ընդգրկված Վրաստանի ենթօքտեսիկ ռազմավարական ծրյուղը, անգամ այն վաճառելու դեմքում, օճորոր դարավոր է լինելու հարգի միջոցեական համաձայնագրի դահանները: Եթե ռուս-վրացական ներկայի լարված հարաբերությունների առկայությամբ Վրաստանի մետական սեփականություն համարվող գաղաքար գործում է, եւ Հայաստան զար է սահման, ապա ինչպես կարող է մասնավոր ընկերությունը խոչընդունեաւ ստեղծել այդ հարցում: Այնուա որ, գաղաքարի կամ, ավելի ծիս, դրա սեփականաեւ ընկերության բաժնետոնների վաճառի վերաբերյալ տեղեկատվությանը հատու ուսադրության արժանացնելու անհրաժեշտություն մեզ մոտ չկա:

Ալիեր «մոռագեղ» է

Առաջն Աթելի՝
ոստոսի 9-ին Բավկի Հեյրա Ա-
անվան օդանավակայանն ըն-
թիւ եւ ճանապարհեց Ադրբեյ-
ջու նախագահներին: Կաղ ա-
ռայսյան Բավկից Սոչի մեկնեց
ազան Ալիեւը, իսկ արդեն օրվա
ցորում Բավկում վայրէց կատա-
րեցանի առաջին նախագահ
Մոլախիբովը: Հետեւնեն՝
նինի նկամամբ հայտարարված
ազգային հետախուզում: հայ-
տում Մոլախիբովի նկամամբ
ազգված է քենական գործ՝ «Ետ-
ան հեղաշրջում կազմակերպե-
լուրդի» մեղադրանով: Ադրե-
առաջին նախագահը մե-
ղում է նաեւ, որ 1990-ին լինե-
ախտարաների խորհրդի դեկա-
նի «չի արգելել սովետական գորիի
բարու»: Ինչեւ նախագահը
դիմում է նաեւ, ոնացել է ընդա-
մանախակի Մոլախիբովին, որը
հուդարկավորությանը մաս-
նելու համար օգոստոսի 9-ին
ուժին եր հայտնել անարգել
գործել Բարու:

հինգի 24-ին Կազմում կած Սարգսյան-Մելիքեղեն-Ալիեն հիմունից հետ առաջին առ, երբ Ռուսաստանի նախարար հանդիմեց ՀՀ հակամարտությունը և կողմերից մեկի նախագահի ըստելու առավելացն ՀՀ հիմունից շրջ ընլուքը: Խելք որ այս նախարար հենց Ալբեժանին է, նշանակ է, որ Մուսկվան ավելի շատ առանձնելու է տեսնում և տանում Բարի փոխընդընումը ստա-

የአጠቃላይ ባንክዎች ስራውን የሚያስፈልግ ነው፡፡

Պատախազն ինքնասութան է եղել

የትዥሩበት, ብቻም ፈጻሚነት ከዚያናው
የተረሱበት ተብል ወጪዋሁበት ነ፡ ቁጥርና
ናገድ ስነ ከዚያናው የተረሱበት ቁጥርና
የሰራተኞች በኋላ ማስቀመጥ ይችላል
በዚህ የተረሱበት ቁጥርና የተረሱበት
የሰራተኞች በኋላ ማስቀመጥ ይችላል፡፡

Հարուցվել է իրեական գործ՝ իրեական օրենսդրի 110-րդ հոդվածի (հմբառադատության հասցնելու) հասկանիցներով, նախաբնադրությունը վարում է հատուկ բնճչական ծառայությունը։ Ծնունդով լորեցի Արամ Գրիգորյանի համարյանին գործներությանը, թե անձնական կյանքի հետ կվարդվեն դրամն, արդյուն նամակի գոյությունը բացառում է սպանության վարկածը, թե իրու իմբնասդատություն է, առաջիկայի խնդիր է։

U. Iu.

Էստիլ ու պատճենագիր կույտ գնաց, բերեմ սեկելը

Օգոստոսի 9-ին Կարաղի լճի մո՛
ոսիկանության եւ ՀԱԿ-ի ակտի-
վիսմբերի միջեւ տեղի ունեցած մի-
ջադարձության հաջորդած իրադարձու-
թյուններից հետո ՀԱԿ-ի մանուկի-
խոսնակ Արման Սովոհյանը հայ-
տարաբեր էր, թե ճերբարաված ակտի-
վիսմբերի կարգավիճակից է կախ-
ված ՀԱԿ-ի հօսմանությունը Երևանու-
թյան շարունակության հարցը։ Սա-
կայն Երեկ Քայաստանի ոսիկանու-
թյունը մեղադրան առաջարկեց
ՀԱԿ-ի եւս Երեկ ակտիվիսի, որն մ ա-
պելի վաղ (օգոստոսի 12-ին) ազա-
տին արձակվել ժամանակավոր-
դահնան մեկուսարանից։ ոսիկա-
նության բնաշական զիսավոր վար-
չության համարես կարեն գրո՞ւ-
թի բննության բաժինը մեղադրան
առաջարկեց Արեգ Գետրյանին,
Սահակ Մուրացյանին եւ Դավիթ
Թիրամիջյանին 258 հոդվածի 3-րդ
մասի առաջին կետի համարեց-
ներով (խովհանություն)։ Ավելի
վաղ Տիգրան Արամիանի, Արտակ
Կարաղեցյանի եւ Սարգիս Գետր-
յանին նկատմամբ Երևանյայ կա-
զմամիշխափանան միջոցի կիրա-
նան որոշում Կենտրոն է Նոր-Ար-
ման որոշում կատարել է Արմա-
նական պատմական առաջին ակտը՝

ՏԵՍԱՆԳԻՐ

րաւ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասությամ դատարանը ընդունել է օգոստոսի 12-ին: «Ազգի» ընթերցողներին հիշեցնեմք, որ օգոստոսի 9-ին ՀԱԿ-ի 7 ակտիվիս բերման է Ենթակվել, երբ, իրենց խստերգու, փորձել են միջամտել դետական դատարանության ծառայության կողմից անցնորդների հուլզարկությանը՝ հիմնավորում դատարանը կայդուի գործողությունների հանար, որից հետո էլ որոնությունների հետաձգմանը նաև պահանջված է առաջարկ կատարել այս գործությունը անհաջող արդյունքում առաջանալու դեպքում:

Stu Eq 3

Երբ մայրաքաղաքում սոցիալական ծանր իրավիճակ է, երբ գործազրկությունը հասել է քարձակեցի, երբ արտագործի չափերը արդեն սղանառում են ազգային անվտանգությանը, երկիր սոցիալական վիճակը նշեմնելու փոխարեն, փակվում են աշխատատեղեր, մարտկանց սիմերում են դաշնամարտադրություկ: Մի բանի ամսվա ընթացքում բաղադրական բազմաթիվ անհամապատասխան համարներ են:

իսրայելակցեր Արանց հետ կամ բա-
ղադի Վարդագոյն ժամանակ առաջ դահլիճ-
նելու հանար բոլոր կրտակները
նոյն հօնվ Վերանորոգելու հանար
մատչելի Վարկեր գտնեմ:

լով, որ վերոնշյալ կառուցյաների աշխատակիցները ճարդու իրավունքների կողմէ խախտումներ են կատարել: «Կրոպակների աղամանածնան մասին բաղադրեածարանինց աղօրինի ծանուցումներ են սաշտեր օրինական հիմքերով եւ գործողությամանագրերով աւրածքը գրադարձնող կրոպակատերը, մինչդեռ ծանուցումները դեմք է ուղարկվելու միայն անօրինական ժեղարված կրոպակների ժերերին, ինչպատճեն՝

Քաղաքամետքի Drive-ը հասակ կրմակաւուրերին

Ասզո՞ր բաղադրիչների թիվը գերազանցում է 3000-ը

Ճառած խաղաղութեարանի հերթական որոշումը վերաբերում է Կրտական կազմին: Կարելի է ասել՝ խաղաղութեան Drive-ը հասավ կրտական կազմին:

և սկսել: Ու մինչ մի բանի հազար մարդ դառնում են անգործ, խղա- քաղետարանում սկսում են նա- խագծեր մշակել նրանց աշխա- տանի եղավորելու ուղղությամբ: Մինչ նախագծերը մշակվում են, հաստատվում, կառուցվում՝ անց- նում են ամսներ: Այդ ընթացքում մարդիկ հիմարափակվում են, բարկա- նում, վիշպարփում, կորցնում կս- ահություն եւ հիպս հիշանություն- ներ նկատնան:

րը նախաղես ուսումնասիրելոց հետո: Ապանձնաժման դահին 13-րդ կրտսերից 5-ի դեմքով կրտսերերը ներկայացրել են սեփականության իրավունքի վկայականներ, որոնք հաշվի չեն առնվել», ասված է դաշտամի գրասենյակի հաղորդագրության մեջ: Անդրեասյանը փաստում է, որ ոսիկանության աշխատակիցները խախտելու են կրտսերերի գովային եւ անձնական անձեռնմխելության իրավունքը ու բանվորությունը գրիծարտերի միջադարին ներկա կամացը ընդունակ:

Պակսերի թիվը մի տարի հազար է։ Արդեն աղամուտածվել են 1200 «չգրեծող կամ իրավական բերի հիմքերի վրա գործող» կրոակներ։

իսչընես անել, որ կանաչաղաքա, վարդագույն, բարեկարգ Երևան կառուցելուն զուգահեռ մարդիկ սոված չննան:

Կրակների աղաճնուաժնան վերպերյալ խաղաքաղեքի որոշումն ու մի շարք բացառությունները դեմք է գրավեն իրավաղաք մարդու համար:

Ակատմասք:

Աղասակին հասնելու հանար տա-
ղափի գլխավոր կառավարիչը
արդյո՞ք ճիշ ճանաղարի է ընտել:
Քաղաքաղեցի ընդունած մի

Մինսերի ուշադրությունը:
Եթե բաղաբարեարանից հայ-

վունեներ եւ կենսադահովան
խնդրների դաշտանությունը
գործել այն համզանք, որ ի ար-
բերությունը բիզնեսի կառավարմա-
ության առաջին հերթին կարեւուր են
արդյունները, հանրային կառավար-
ման դեմքում հաճախ այդ ար-
դյուննեց առավել կարեւուր են զոր-
ջնաբացներ և նույակին հասնե-
լու միջոցները: Առաջնորդվել սկզ-
բումնով, որ ճայրաբարձր դեկապա-
րությունը բոլորին է՝ հարուստներին
ու անապահովվերինը: Մինչեւն
բաղադրի բարեկարգման մի շարֆ նա-
խաձեռնություններ բացասարա-
են ազրում սոցիալայտիս անապա-
հով որու խավերի վրա եւ գործա-
գում են միջին եւ բարձր կենսամա-
կարդակ ունեցող անձանց: Տարբե-
սահեր ուռւափող համարձակ նա-
խաձեռնություններում նախարա-
իրականացված լայն եւ հրաժարա-
կային բնարկնան արդյունքում
հաշվի առնել բաղադրիական հա-
սարակության ժամանակ:

ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԱՆ

Orange հիմնադրամը եւ Հայկական ակնաբուժության նախագիծը մեկնարկում են Շրակի մարզի բնակչության անվճար ակնային զննումների եւ ռուժումների համատեղ ծրագրում:

Եթեկ Շիրակի մարզի Մարտիկ բաղադրում մեկնարկեց Orange հիմնադրամի եւ Յայկա-կան ակնաբուծության նախագծի (ՀԱՆ) համատեք ծրագրով, որի նորատակն է Շիրակի մարզի բնակչութեան համար անցկացնել անվճար ակնային զննումներ եւ իրականացնել բուժումներ սոցիալապես անաղափու անձանց համար:

ԴԱՆ-ա ակնաբուժական խմբերը կայցելեն Շիրակի մարզի Եղվու բաղադրային և 44 գյուղական համայնքներ. օգոստոսի 16-ից 20-ը՝ Անիի շրջան, օգոստոսի 22-ից 31-ը՝ Արթիկի շրջան, սեպտեմբերի 1-ից 14-ը՝ Ախուրյանի շրջան, սեպտեմբերի 14-ին և 15-ին՝ Աղստեղի և Անապիա: Աչի շարժական հիվանդանոցը կվայանի սեպտեմբերի 6-ից 10^{րդ} Սարալիկում, սեպտեմբերի 12-ից 17-ը՝ Արթիկում և սեպտեմբերի 19-ից 30-ը՝ Ախուրյանում:

19-ի թւ 30-ը Ապրիլյանին:
Ծրագրի ցջանակում երեխաների համար
Ծիրակի մարզի ինը դդրցներում ակնային
զնուունների հետ զուգահեռ կանցկացվեն
նաև ակնային խճամբի հանրակրթական հա-
սուն բարեկամութեա:

«Երանին են միանալ այս գործին, բանի որ ունենի դրսեսինանալ ու գործին նվիրված գործընկերներ, իսկ ծրագրի արդյունում բազմաթիվ մարդկանց համար կյանքի նոր գոյներ կսանա: *Տեսդական խնդիրներ* ունեցողներն *Orange* հիմնադրամի հոգածության

Կենտրոնում են ոչ միայն Հայաստանում, այլև բազմաթիվ այլ Երկրներում, ուր գործում է հիմնարարաց: Ակնարութությունը նոր ոլորտ Orange հիմնարարմի համար Հայաստանում ու մենք ակնկալում ենք, որ այս ժագահի հաջախ դուրսան դեպքում մեր համագործակցությունը շարունակական կղաղոնա: Բոլորին կոչ են անում այցելել եւ ստուգել տեսողությունը նույնիսկ եթե կոնկրետ խնդիրներ այս դասին չունեն. կանխարգելումն ավելի հետև է, քան բուժումը, եթե տեսողությունն արդեն վասագած լինի», ասաց Orange Արմենիա Քիմճնադարձի գլխավոր փառուղիար Նազարետ Սեֆերյան:

«Հայական ակնաբուծության նախագիծը արեն չորրորդ անգամ է այցելում Շիրակի մարզ: Նախորդ Երեք այցելությունների ժամանակ մեզ հաջողվել է հետազոտել ուրոշ 17 հազար բնակչի, իրականացնել ուրոշ 1200 վիրահատություն, իսկ մոտ 4000 մարդ ակնոց է ստացել: Orange հիմնադրամի հետ համատեղ այցելագիր երջանակով այս անգամ նախատեսվում է իրականացնել ուրոշ 3000 մեծահասակ ների եւ 1200 երեխաների ակնային զննումներ կատարել մոտ 250 վիրահատություն եւ լազեր յին բուժումներ, ինչպես նաև տրամադրել ուրոշ 1200 ակնոց: Անզափ կարեւոր է նեւը, որ Orange հիմնադրամի աջակցությամբ այս անգամ նաև հնարավոր կլիմայի ակնային զննուած

ԱԵՐ ԻՒՐԱԿԱՆԱԳԵՆԵԼ ԴՐՄՌՈՋՆԵՐՈՎ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ
ՀԱՅԱՐ, ՀԱՅՀ ՄԵԾ ՆԵՎԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՄԻ ԱԿՆԱ-
ՅԻՆ ԽԱՆՈՒՐԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐՁԵԼՄԱՆ ԳՐԾՈՎՄ», - Ա-
ՍԱԳ ՔԱՅԼԱԿԱԾ ԱԿՆԱՐՊՈՒՇՊՐՅԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ
ՀԱՅԱՏԱՆՅԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ՏԱՐԾԵՐԻ ՆՈՐԾԵ

Բայց չի եղաւ ապային զստմանը ի աքամա-
տաններու դաշտ և ակնկալու է տեղի
ակնարույժների ներգավումը, ովքեր կաջակ-
ցեն բուժնան եւ ակնոցների կարի ունեցող
մարդկանց հայցնաբերման գործում:

Լրացնուի է տեղեկությունների համար Շրա-
կի մարզի բնակիչները մետք է հետեւն իրենց
համայնքներու փակցված հայտարարությունն-
երին եւ տեղի ԶԼՍ-ների հաղորդումներին,
ինչպես նաև դիմեն տեղի բուժկետ կամ մարդ-

Եթեարանի առողջապահության բաժին:
Աշխատանքների եւ այցերի ստուգ Ժամանակացույցը կարելի է գտնել www.eyecareproject-armenia.com կայքում:

Վերջեւ ստեփանակերտցի դդ-
րոցական Աղելինա Ավագիմյանը
նանակ էր զրել Արդբեջանի նա-
խազահ հիհամ Ալիտին: Միակ
հարցը, որ հուզել է աղօկան, այն
է, թե ինչո՞ւ է հիհամ Ալիտը նորից
արցախցիներին սպառնում դա-
ստրազմով: Այս շատ դարձ հարցին
դատասխանելու փոխարեն հի-
համ Ալիտի աշխատակազմի
քածնի վարիչ Ելնուր Ասլանովը
հեղինակել է մի հերթական «ա-
գիտ-հոււսագիր», որտեղ խոսի է
գնում «այս ժամանակվա աղրե-
ջանցիների կողմից ստեղծված
դետական կազմակիրման» մա-
սին, որի «դեկավարները 18-րդ

նում են աղթբջանական «Հյաս»-ի ողջ էռթյունը. այն առհասարակ դասմության, ճասնավորացես Ղարաբաղի անցյալի մասին սար-րական գիտելիքներից անգամ գորև է: Հարկավոր է կատարյալ դրոֆան լինել, որ ճարդ գրի, թե «Շուշիից մի ժամ կիյոներ հեռավորության վրա, լեռնայալներին առաջին դյոյակներն են հիմնարդվել, այստեղ ժամանակ առ ժամանակ աղթել է միայն խանի ընտանիքը, եւ գյուղն ստացել է Խանթենի անվանումը»: Միթե Էլուր Ազլանովը ընկանակ Լեռնային Ղարաբաղի քարտեզը չի նայել, ճախիսան կգրե այդ միտքը: Չե՞ որ Ստեփանակերսն, այս, Շու-

սով: Այժմ (19-րդ դարի կեսերին Վ.Ա.) կարելի է միայն աննշան մնացորդներ տեսնել: Երկրորդ՝ Շահ-բրուկանի ամրոցը, աղյուսի մոն մզկիթը, բաղնիքը, բաղադրյալն սենթերը եւ ոռկան, որ կառուցվել են բարից եւ կրից: (Այս «կառուցմեր»-ից ոչինչ չի դահմանվել գոնե մինչեւ 19-րդ դարավեց): Երրորդ՝ Շուշիի նախկին ամրոցի դամերը (աղրբե-ջանցի հեղինակն այստեղ չի ակ-նարկում, որ Շուշիում մինչեւ Փա-նակի հայսնվելը եղել է հիմն ամրոց, որի դամերն են միայն ամրացրել «խան»-ը) եւ մի ժեմանի, որ ներկայում (հեղինակի ormf. Վ.Ա.) օգտագործվում է որդես զորերի (արդեն՝

Նահ խանի եւ Արա Երեխանների գերեզմանների վրա նեծ կաճարներով եւ ջրանցքներ»: Ինչդեռ տեսնում ենք, իրադարձություններին ականատես եւ իբրահիմի մոտ «Վեգիր» ծառայած հեղինակն անգամ չփափս «խանների հոգում կառուցված դյալկների եւ այլ ժինություններ» մասին: Եթե այդպիսի եղած լինեին, նա անդայման կիշատակեր: Չանի որ չի զլանում նույնիսկ «այգու լաւերը» համարել «կիշատակության արժանի»: Միակը, որ ներկայիս Ստեփանակերի տարածում «խանի մասին կիշատակություն» կարելի է համարել, դա «խանքարի» անվանումն է, բայց

իկ են կազմել Փանահի «իլաթը», որը հետազայնում նրա հետ տեղափոխվել է Տիգրանակերս- Թառնակուտ, որին աղրբեջանցիները Շահրուպաղ են ասում, աղա եւ Շուշի: Եկ դա եղել է Ղարաբաղում հայսնված առաջին «աղրբեջանցի» բնակչությունը: Փաստը, որ Շուշիի «աղրբեջանական» բնակչությունը տեղաբնիկ չէ, ընդունել են ծագումով շուշեցի աղրբեջանցի մասկրականներ նույնականացնելու համար: Աղրբեջանցիները կազմում են Հայաստանի առաջնային քաղաքացիությունը:

**«Անկախ Ղարաբաղի խանության» հարցի ռուրդը կամ
«hn̄icwaqhr» Էլնոր Ասլանովի համար**

դարի վերջին հիմնադրել են Խան-
թենդին»:

Դիմելով Աղելինա Ավագինյանին, Ավանովը, փաստում, «ընդդիմախոսում է» բոլոր արցախցիներին, հայերին՝ առհասարակ. «Դու գրում ես, որ ծնվել եւ ալրում ես Ստեփանակերտում: Իրականում բաղադր կոչվում է Խանճեմզի... Այն առաջացել է որդես խանի ընտանիքի եւ մերձավորների համար հանգստ ավան: Խանների հարմարության համար խանության մայրավագի Փանահարադիջ, Շերկայիս Շուշա բաղադր մի խանի կիրովության հեռավորության վրա, լեռնալանջերին հիմնադրվել են առաջին դյունակերը: Գյուղը, որտեղ ժամանակ առ ժամանակ ապրել են միայն խանի ընտանիքի անդամները, սատցել է «Խանըն Քենդի» անվանումը, որը, աղբեջաներնից թարգմանաբար նշանակում է «Խանի գյուղ», իսկ ավելի ուշ նա վերջնականադեմ սատցել է «Խաննենդի» անվանումը: Միայն 1923թ., հիմնադրումից ավելի քան 100 տարի անց Խաննենդին վերանվանվել է Ստեփանակերս՝ ի պատճի բոլուսիկ Ստեփան Շահոնյանի»:

Ինչու ասում են՝ չկա չարի առանց բարիքի: Այս մի բանի տողում արտահայտված «մսեր» մերկագույն է:

շից մի խնի կիլոմետր հեռավորության վրա է, բայց տեղադրված է վերջինիս համեմատ ցանծադրի սարգինաւ, որտեղ ոչ մի լեռնալանջ էլ չկա: Այսինքն, տեղանքը չէ կարող Շուշիի «խան»-երի համար հանգստավայր լինել, խնի որ Շուշին հենց հանգստավայր էր: Իսկ եթե «խան»-երն, այնուամենայնիվ, նույնիսկ Շուշին էին ոգում, ապա ամառանցի համար տեղ դիմի ընթած լինեին Քրիսի լեռնալանջերը: Իսկ այդ ճամանին լրում է անգամ աղբեականական տարածագործություն:

Ի՞նչ հմաս ունի այդ անգրագետ դիմակությունը: Որպեսզի «աղացուվի», որ «Ղարաբաղի խաները ոչ միայն Շուշին են հիմնարել, այլև խանենալին»: Փառք ասեն, աղթեցանցի հանարվող Միրզա Արդյոզալ-բեկը, որ եղել է հրահիմ «խանի վեցիրը» եւ գել իր ՏԻՀ ու նրա տիմի դատմությունը, հսակ վկայություն է թողել այն «աշխահաւեն» գործերի մասին, որ կատարել են Փանահը եւ նրա որդի հրահիմը: Ասա Փանահին վերագրված կառուցումների ցանկը. «Առաջին Բայաբ ամրոցը (որի տեղորոշման հարցում զույս էն հանում անգամ աղթեցանցի «ոսկեխույզ»-ը ուսումնապիրողները - Վ. Ա.), ուկան, բաղնիքը, դատեր եւ ժնությունները, որ

Նոյնիսկ ամենամեծ ցանկության դեմքում դժվար է մեկ «տեմր» համարել «ամառանոցային դյավակներ», առավել եւս՝ «ավան» կամ «գյուղ»։
Իր «հուշագրում» Ելուր Ավանովը բնորոշ բրամտությամբ վերսին շահարկում է «Ղարաբաղի հայերի եկվոր լինելու» թեման։ Նա, իհարկե, «մեծահոգաբար» չի ժխտում, որ «Ղարաբաղում հայեր նոյնութեա աղբել են, բայց նրանք կազմել են ընդհանուր բնակչության չնչին փորձանականությունը»։

Ակարագրված են իրահիմի այլունոց կասավարման ժամանակաշրջանի դեմքերը: Խոսելով իրահիմի «Քեզիր» մոլլա Փանահ Վազիֆի տիկինաբանությունից, Ձենքեմենին գրել է. «.... Տանջահար դապախցիներ չգիտեին, թե որտեղ հանգիս գտնեն: Կարաբաղի խանության ստեղծումն ու Ծովի ամրոցի կառուցումը 1754թ. հուլիսի 21-ին բարձր լեռներում, որ գտնվում էր բարձր լեռներում, մեծ ճանապարհներից մի կողմ բաշված, ճարիկ և սերաբեկ հանգիս կա-

սահմանը գալցական համական գազ-
են, եւ լզապահցիներն սկսեցին
Ղարաբաղ տեղափոխվել: Վագի-
ֆը, Սաաթի տիհմին ուրիշ սաս-
նյոր ընամանիների հետ տեղափոխ-
վել է Շուշի, հիմնել «մահալ», որն
այդուն էլ կոչվել է՝ Սաաթի»:

Մի ժամի առջև առաջ այցելելով
Արցախ, ՀՀ նախագահի մոտ ըն-
դունելությանը դրոֆ. Ֆարհադ
Բադրիեցին, որի դատը ծնվել է
Շուշիում, հիմքությամբ ասել է,
որ ինքը «ղաջարներից է»: Խոկ թե
ովքեր են «ղաջարներ» եւ որն է
նրանց հայրենիքը՝ գիշի, կարծում
են, նոյնիսկ Ելուր Ավալանովը:
Ֆանկության դեմքում նճան բազ-
մաթիվ փասեր եւս կարելի է վկա-
յաբերել: Առաջմ, սակայն, բավա-
րավեն այսանով:

ՎԱՐՄԱՄԱՆԵՍՅԱՆ

Յուրաքանչյուր արգախսի երեխայի՝ մեկ համակարգի՝

ՆՈՒՐ. սա «Ֆրութով Արմենիա» հիմնադրամի «Նոր ուսումնական ռազմավարություն» ծրագրի հաղափումն է: Ծրագրի ղեկավար ՍԵՐԱՍԻՒԹԻԱՆ Արհաս Դյուլվալի խոսիվ՝ անվանումն ավելի հոգեհարազար է հայերին, բանի կրում է հայերի մեջ մեծ տարածում ունեցող մրգի անունը: Ծրագրը գործում է աշխարհի շուրջ 40 երկրներում, իսկ Արցախում գործարկելու մեևնարկը տվեց օգոստոսի 15-ին Ստեփանակերտում:

Նման դայմանագիր կնվիլ է այս տարվա հունվարին՝ ԼՂՀ Կարչաղես Արա Քարությունյանի եւ սփյուռքահայ հանրահայք գործարար Եղբարդը Էրմենկյանի միջեւ։ ՖԱՀ-ը ներկայացնում է «Նոր ուսումնական ռազմավարության» ընդհանուր գաղափարը եւ նպասակ ունի փոխելու արդարա կրթական համակարգը։ Մեկ համակարգի յուրաքանչյուր Երեխայի /ՄՇՅԵ/ կութանան ծրագրն ճշակնել է ԱՄՆ

Գրագառ օրակալու մասպես ՈՃԾ
Սահացութեքի Տեխնոլոգիաների հիմքությունը: Այն հաջողության համակցել է կառուցողականությունը ժամանակակից մատչելի դյուրակիր համակարգչի ԽՕ-ի ստեղծման հետ, որը հատուկ նախագծել ու մշակվել է կրթական նորագույն վեհականությունով: ՆՈՒՇ ծրագիր ԽՕ դյուրակիր համակարգչեր է տարածություն Արցախի դրանցների 1-4-րդ դասարանների աշակերտներին ու նրանց ուսուցիչներին, իսկ դրանցներում ինտերնետ կաղան առափակելու է ԼՂՀ կառավարությունը:

թեխան ցանկության դեղորևմ այն կարող է իր հետ ասել տուն, որից օգտվելու հնարավորություն կլունենան նաև տնեցիները: Չորրորդ դասարանն ավարտելուց հետո աշակերտը կշարունակի իր մոտ դահելի համակարգիչը մինչեւ դրույց ավարտելը, եթե, իհարկե, մինչ այդ տեխնոլոգիական բանացուների անարաժեքություն չառաջանա: Վերջնական արդյունքում, նույն դարուն Դյուպվալը, բոլոր աշակերտներն էլ կլունենան համակարգիչներ: «Դաճակարգիչը ոչ միայն կրթական մակարդակը, այլև կյանքի որակը բարձրացնելու լավագույն միջոցն է»,- ժողովական ՖԱՀ-ի դաշտունական ներկայացուցիչը:

ողորշներում բարեգործական խողովակներով ստացված հաճախարգիչներ կան, որոնց միջև խնամքով են վերաբերվում աշակերտները: Այդ հարցում, անուուց, կարենք է նաև ուսուցիչների ու ծնողների վերահսկողական դեր, միաժամանակ նետե նախարար:

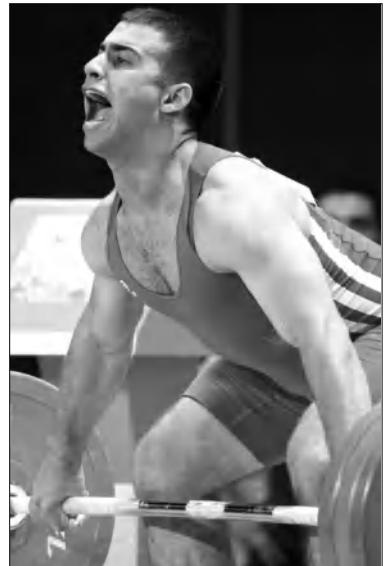
Լրագրութերը նաև մտահոգություն արտահայտեցին այն առողմանվ, որ կրստ տարիի դրույցականներին հասանելի կղանան արգելված կայթերը: Ինտերնետի բացասական ազդեցությունը չբացարձիլով, դարն Շոյվալը տեղեկացրեց, որ Երևանում մատուցվող ինտերնետ ծրագրերը հմարավիրին գտված կլինեն: Միւնքն ժամանակ, Օրա խոսնվ, ծնողների եւ ուսուցիչների վերակալողությունն այս հարցում էլ մեծ է պետական ինքն:

ԿԻՄ ՊԱՐՔԵԼՅԱՆ
Սեփանակերս

Հայ մարզիկների առաջին ոսկե մեդալն ուսանողական խաղերում

Չինաստանի Չենժեն բաղադրմ մեկնարկել է համաշխարհային 26-րդ Ունիվերսիադան: Հայաստանի մարզիկների համար այն հորեցական՝ 10-րդն է: Ուսանողական խաղերի մեկնարկը մեր նարգիկների համար նեանավորեց: Սինչ այդ հայ մարզիկները նախորդ 9 խաղերում նվաճել են 3 արծաթե և 11 բրոնզե մեդալ: Հայաստանի առաջին ոսկե մեդալը դարձելոց մինչեւ 77 կը բաւարար է Աղասի Աղասյանը, որը երկանարի 337 կը (151+186) արյունով դարձակ հարթող:

Ի դեմք, ծանրամարտն, ինչուս նաև շախմատն առաջին անգամ է ընդգրկվել ուսանողական խաղերի ծառարում: Աղասի Աղասյանը վսահ ելույթ ունեցավ: Պոկում վարժությունում նա հաջորդաբար բարձրացրեց 146 և 151 կը: 3-րդ

մուտքումը (153 կը) թերեւ անհաջող էր, սակայն 151 կը-ն էլ բավարար է:

Թղթում վարժության ոսկե մեդալին արժանանալու համար: Քրոմ վարժությունում է Աղասին առաջին երկու մուտքումները հաջող կատարեց (182 և 186 կը), իսկ ահա 190 կգ-անոց ծանրանորը նորան չենքարկալվեց: Այս վարժությունում Աղասին ավելի ծանր անձնական ահաշատառով ոսկե մեդալը գիշեց ուսասանացի Կիլսոր Խաչինկոյին, որը երկանարի 331 կը (145+186) արյունով երկանարում դարձավ 3-րդ մրցանակակիր: Աղասյանը երկանարի արյունով 5 կգ-ով գերազանցեց արծաթե մեդալին դարձած ուսասանացի մեկ այլ ծանրորդի՝ Վյաչեսլավ Լասուկինին:

Ունիվերսիադայում մրցահարաբ դրու կազմ եւ չորս հայ ծանրումներ՝ Արամ Անդրիկյանը (85 կը), Նորայր Կարդանյանը (94 կը), Կարդան Դավթյանը (94 կը) եւ գերծանրացային Յայկ Կալորյանը:

Ոորեր Հովհաննիսյանն աշխարհի փոխչեմողին

Հնդկաստանի Չենայ բաղադրմ վերջնագիծը հատեց շախմատի մինչեւ 20 տարեկանների աշխարհի առաջնությունը: Տոմարուկանց մրցաւարում հիմնայի համեստ եկավ համարապահ առաջին այս տարվա չեմպիոնը համար առաջնության հարթողը: Ոորերը այս վսահ անցկացրեց ողջ մրցաւարը, մինչեւ ավարտական տուր հավակնում էր աշխարհի չեմպիոնի հիմնութիւն: Ավարտական՝ 13-րդ տուրից առաջ Ոորերը 10 միավորով միանձնյա գլխավորում էր այլուստակը: 9,5 միավորով 2-րդ տեղում էր լին Դարիուս Սվերը, որին մեկ միավոր էր զիցում Սամելի Տեր-Սահակյանը:

Սեղամերէ բաշխումը կատարեց ավարտական տուրում: Ոորեր Հովհաննիսյանը սեւերով ոչ-ո՞նչ խաղաց աղրեցանցից Կասիֆ Դուրարելիի հետ ու վաստակեց 10,5 միավոր: Երկարաւու դարձարից հետ 92-րդ տարրում Դարիուս Սվերին հաջողութեան կազմական դարձարի կովայովին ու միավորներով հավաքարել Հովհաննիսյանին: Լրացնից ցուցանիւնուր հավաքարելու տարգավորեց, ու աշխարհի չեմպիոնի հիմնութիւն է արժանացել լին Դարիուս Սվերը, իսկ Ոորերը Հովհաննիսյանը սիդոված էր ավարտի արծաթե մեդալով:

Մրցանականին տեղի էր հավակնում նաև Հայաստանի 2-րդ դաստիարակը՝ Սամելի Տեր-Սահակյանը: Սակայն նա ավարտական տուրում սեւերով դարձեց հենիկի միավորի կարգեց Հայակե 2-րդ տուրում մեդալով՝ 8,5 միավորով գրավելով 9-րդ տեղը: Իսկ ահա Գրուերն այդ հաղթանակի ժամանիկ 9,5 միավորով դարձավ բրոնզե մրցանակակիր:

Ոորեր Հովհաննիսյանը մրցաւարում մնաց անդամական ոչ-ո՞նչ դարձարից 8-ում հաղթեց, 5-օ ավարտեց ոչ-ո՞նչ դարձարից 3-9-րդ տուրում հայ շախմատին անդամներէ անդամներէ հաղթանակներէ տունեց եւ միանձնյա գլխավորությունուր կարգեց մեդալով՝ 7,5 միավորով 2-րդ տեղում է Սամելի Տեր-Սահակյանը: 10-րդ տուրում հայ շախմատին անդամներէ մրցաւարությունուր մրցանակ միանձնաց էր: Գրանցեց ուսանակիր դարձավ Վրացի Նազի:

Բայց նա հաշտություն կնետց նաև Դարիուս Սվերի հետ, իսկ հաջորդ տուրում հաղթեց Ոայ Ոորստինի:

Սամելի Տեր-Սահակյանը եւ վսահ էր խաղում մրցաւարում՝ գնանելով առաջարարաների խմբում: Նա համարական աշխատագրական եղան ավարտական դարձարի 2 տուրում Դարիուս Սվերից եւ Շահայ Գրուերի կարա դարձարությունուր, որոնց էլ զրկեցին հայ շախմատիստին մրցանակային տեղից:

Աղջիկների մրցաւարում Հայաստանը ներկայացնում էր մինչեւ 18 տարեկանների համարապահ այս տարվա չեմպիոնությունի Մարտին Գետրոյանը: Նա 13 հնարակություն վաստակած 6 միավորով գրավեց 43-րդ տեղը 69 մասնակիցների մեջ: Աշխարհի չեմպիոնություն հիմնութիւն նվազեց մերուացի Դեյվի Կորին, որը վաստակեց 11 միավոր: 2-րդ տեղը 10,5 միավորով գրավեց ուսասանացի Օլգա Գիրյան: Բրոնզ էր մենակիր դարձավ Վրացի Նազի Պուրիներուն, 9,5 միավոր:

Հայմաստանաւերին հիշեցնեմ, որ մինչ օրս հայ շախմատիստներից երեխն՝ Վլահիմիր Հակոբյանին, Ետուն Արտիսանին եւ Զավեն Անդրեասյանին է հաջողվել մինչեւ 20 տարեկանների շախմատի աշխարհի չեմպիոնի հիմնությունը, որին այս ունեցաւ Ոորեր Հովհաննիսյանը:

«Քանանց» ջախջախին «Փյունիկի»

Բավական հետարքական դարձարում անցավ «Միկա»-«Բանանցից» խանդիպությունը: Ասպահն Բաղյանը 18 մ հարվածով պատրաստ մնաց միանձնյա գլխավորությունուր շարունակությունուր: «Փյունիկի» դեկավարությունուր շարունակություն է ի փորձառու ֆուտբոլիստներին արտերկի ուղարկելու բազմությունը: «Բանանց» դեկավարությունուր մարզական դարձարի կազմությունը չեղանակ էր դեգար Սանուչար Սանուչարյանը, որը վարձական արարությունուր միանձնյա գլխավորությունը: «Բանանց» դեկավարությունուր մարզական դարձարի կազմությունը՝ 35-ամյա ավագը մարզական աշխատանի է անցնելու հարազա ակումբի մարզադրությունը: Նա խարարներներ լավ նվեր մատուցեցին 3 անգամ գրավելով կիոնդիշեների դարձարի: Աչք ընկած Բրուն Կորեան, Կայսեր Պողոսյանը 11-րդ տուրում հայ շախմատիստին անդամներէ մրցանակ մեդալով:

«Քանանց» դարձարի հաջորդությունուր մարզական դարձարի կազմությունը անցաւ է աշխարհի չեմպիոնի հիմնությունուր:

«Բանանց» դեկավարությունուր մարզական դարձարի կազմությունը՝ 35-ամյա ավագը մարզական աշխատանի է անցնելու հարազա ակումբի մարզադրությունը: Նա խարարներներ լավ նվեր մատուցեցին 3 անգամ գրավելով կիոնդիշեների դարձարի:

Նու հաղթանակ ատարավ «Գանձանար»՝ «Դրագան» 1-0 հաշվով դարձարությունուր մատներու Արտաստին: Միակ գոլը 28-րդ րողերին խփեց Անդրանիկ Սարգսյանը: «Ուկիսն» էլ իջևանուած Արտակ Գրիգորյանի եւ Ալբեր Թաթեսուանի խփած գոլերին ընդունեց «Ծիրակին», որը 5-րդ անգամուր դարձարությունուր կրեց:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց

Ֆուտբոլի Շախմատանի բազմական փուլում՝ անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության մատնելեց անհաջող է հանդիս զայխու Հայաստանի չեմպիոնությունուր:

«Էրեբունին» անհաջողության

